

Związek Zawodowy
Celnicy PL



Nysa, dnia 27.12.2023 r.

ZZ Celnicy PL – 107/23

Pan Andrzej Duda
Prezydent RP

Szanowny Panie Prezydencie!

W imieniu funkcjonariuszy oraz emerytów służb mundurowych zwracamy się z uprzejmą prośbą do Pana Prezydenta jako strażnika Konstytucji RP

- o wycofanie z obiegu prawnego art.19 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024.

Przepis ten był kwestionowany jako niezgodny z Konstytucją na wielu płaszczyznach, zarówno przez Senat RP, jak i Rzecznika Praw Obywatelskich.

Także Trybunał Konstytucyjny odniósł się do podobnego mechanizmu ustalenia podstawy do obliczania wynagrodzeń sędziów w ustawie o budżecie w wyroku K 1/23, w którym analogia do art. 19 polega m.in. na tym, że Trybunał zakwestionował **odstępstwo od zasad** w kształtowaniu wynagrodzeń sędziów poprzez odmienne ustalenie podstawy do ustalania wynagrodzeń bez odniesienia do przeciętnego wynagrodzenia, a ustalając je arbitralnie kwotowo oraz **brak spójności** przepisów ustawy o budżecie z wcześniejszymi ustawami o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustaw budżetowych oraz przepisami szczegółowymi dotyczącymi Sędziów.

Podobnie w niniejszej sprawie przepis art.19 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 jest odstępstwem od zasad jakie były zawsze ustalane w ustawach o budżecie przed 2023 r. i określonego w nich sposobu ustalania podstawy do ustalania wysokości emerytur funkcjonariuszy oraz brak spójności z przepisami ustawy budżetowej, gdzie zaplanowano uposażenia wszystkich funkcjonariuszy na rok 2024 niezależnie przecież od daty przejścia na emeryturę.

Załączamy uprzejmie Uchwałę Senatu RP poprzedniej kadencji do analogicznego art. 41 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023.

W opinii do projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 przygotowanej przez Biuro Legislacyjne Senatu (BLS) wskazano wprost, że art. 41 (analogiczny do kwestionowanego obecnie art.19) tejże ustawy niesie problemy na aż 3 płaszczyznach:

Po pierwsze, tworzy sytuację w której w obowiązującym porządku prawnym od 01 stycznia funkcjonują w obiegu dwie wzajemnie wykluczające się wersje art. 41 ustawy.

I rzeczywiście w państwie prawa przepisy nie mogą sobie zaprzeczać, nie mogą funkcjonować równolegle dwa wykluczające się porządki prawne. Jest to anarchia.

*Po drugie, przewidziane ustawą wyrównanie waloryzacji wyrażające się w tym, że uposażenie żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy służb mundurowych, w tym funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej w okresie od 01 marca 2023 do 31 grudnia 2023 podlega każdorazowemu zwiększeniu o 1/5 różnicy pomiędzy uposażeniem należnym im na dzień 1 marca 2023 a uposażeniem należnym im na dzień 1 stycznia 2023. Oznacza to, że uprawnienie to nie będzie przysługiwało osobom, którym uposażenie będzie się należało po raz pierwszy po dniu 01 stycznia 2023, w tym w dniu 01 lutego. **Rozwiązanie to budzi wątpliwości w kontekście określonej w art. 2 i art. 32 Konstytucji zasady sprawiedliwości społecznej i zasady równości wobec prawa.***

Po trzecie, niezrozumiałe jest różnicowanie w zakresie stosowania kwot bazowych stanowiących podstawę do ustalenia uposażenia w/w grup zawodowych do pozostałych grup państwowej sfery budżetowej których wynagrodzenie również oparte jest na kwocie bazowej ustalonej w ustawie budżetowej na dany rok. W przypadku pozostałych grup obowiązywać będzie jedna kwota bazowa wyższa o 7,8% w stosunku do kwoty bazowej obowiązującej w roku 2022.

Powyższe uwagi Senatu RP potwierdzają zarzuty funkcjonariuszy służb.

Wątpliwości natury prawnej w kontekście naruszenia Konstytucji wyrażał także Rzecznik Praw Obywatelskich.

RPO zwrócił również uwagę na jeszcze inny, dodatkowy aspekt wadliwości opisywanych przepisów niż Senat RP cyt:

„RPO zwraca jednak uwagę, że poza zwolnieniem na własną prośbę w związku z nabyciem prawa do zaopatrzenia emerytalnego, pragmatyki służbowe wskazują na szereg innych przyczyn rozwiązania stosunku służbowego, jak np. stan zdrowia, reorganizacja jednostki czy też generalnie zwolnienie na własną prośbę. Ostatnia kategoria, tj. osoby składające prośbę o zwolnienie ze służby z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem, nie mogła mieć - ze względu na datę ogłoszenia ustawy 1 grudnia

2022 r. (co nastąpiło 19 grudnia 2022 r.) - szczegółowej wiedzy o tym, jakie skutki spowoduje to dla wysokości uposażenia oraz przyszłego świadczenia emerytalnego”

- <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-zolnierze-waloryzacja-uposazenie-przeciazanie-zadaniami-premier-mon>

Przepis art.19 ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2024 godzi zatem w zasadę zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz zasadę sprawiedliwości społecznej, albowiem jest to nieuzasadnione różnicowanie praw funkcjonariuszy, a co więcej – dyskryminacja osób które skorzystały ze swojego prawa przejścia na emeryturę, często z nie mogąc wciąż pełnić służby, np. z przyczyn zdrowotnych. Jest to nie tylko różnicowanie funkcjonariuszy przechodzących na emeryturę między sobą, ale też różnicowanie emerytowanych funkcjonariuszy do funkcjonariuszy w służbie czynnej, jak również różnicowanie na niekorzyść funkcjonariuszy, którzy w tym czasie odchodzą na emerytury, w stosunku do ogółu obywateli.

Mając powyższe na uwadze art.19 jest niezgodny z Konstytucją RP i to na wielu płaszczyznach (art. 2, art. 32 ust.1).

Załącznik:

1. Uchwała Senatu RP

Z Poważaniem:

Przewodniczący

ZZ Celnicy PL

Sławomir Siwy